

навчально-методичний посібник / За ред. Г. О. Балла, П. С. Перепелиці, В. В. Рибалки. – К.: Наукова думка, 2000. – 188 с.

7. Побірченко Н. А. Формування особистісної готовності учнів загальноосвітньої школи до підприємницької діяльності [Текст]: дис. ... докт. психол. н.: спец. 19.00.07 / Н. А. Побірченко, Ін-т пед. і психол. проф. освіти АПН України. – К., 2000. – 456 с.

8. Пряжников Н. С. Профессиональное и личностное самоопределение [Текст] / Н. С. Пряжников - М.: Из-во «Институт практической психологии», 1996. - 256 с.

9. Фельдштейн Д. И. Психология взросления: структурно-содержательные характеристики процесса развития личности [Текст] / Фельдштейн Д. И. – М.: Моск. пс.-соц. ин-т. Флинта, 2004. – 672 с.

10. Чистякова С. Н. Педагогические основы управления профессиональной ориентацией школьников [Текст]: дис. ... доктора пед. наук. – М., 1987, – 360 ст.

11. Шавир П. А. Психология профессионального самоопределения в ранней юности [Текст] / П. А. Шавир - М.: Педагогика, 1981. - 96с

12. Шихи Г. Возрастные кризисы. Ступени личностного роста [Текст] - Санкт-Петербург: Издательство «Ювента», 1999 – 436 с.

13. Эриксон Э. Идентичность: Юность и кризис [Текст] / Э. Эриксон – М.: Дайджест, 1996. – 216 с.

Отримано 01.10.2013р.

УДК 378.1

Москаленко А. М. °

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, факультет психології, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ МАГІСТРИ 3 КУРСУ “ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА УПРАВЛІНЦІВ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ”

У статті обґрунтовано необхідність поліпшення організації самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів. На прикладі курсу “Професійна етика управлінців” визначено можливості підвищення якості підготовки управлінців навчальних закладів за умов. Наведено приклади завдання репродуктивного характеру для закріплення лекційного матеріалу; репродуктивного та реконструктивно-варіативного характеру для підготовки до семінарських занять; дослідницького (творчого) характеру для підготовки до семінарських занять і підсумкового контролю.

Визначено, що найбільш значущими факторами впливу на процес організації самостійної роботи студентів є компетентність викладачів і їх високоморальність викладачів, наявність належної матеріальної бази вищого навчального закладу, наявність дійового навчально-методичного забезпечення.

Ключові слова: етика, професійна етика, професійна етика управлінців навчальних закладів, самостійна робота студентів, організація самостійної роботи

В статье обоснована необходимость улучшения организации самостоятельной работы студентов высших учебных заведений. На примере дисциплины “Профессиональная этика управленцев учебных заведений” определены возможности повышения качества подготовки управленцев учебных заведений. Предложены примеры заданий репродуктивного характера для закрепления лекционного материала; репродуктивного та реконструктивно-вариативного характера для подготовки к семинарским занятиям; исследовательского (творческого) характера для подготовки до семинарских занятий и итогового контроля.

Определено, что наиболее важными факторами влияния на процесс организации самостоятельной работы студентов есть компетентность преподавателей, высокоморальность преподавателей, наличие соответствующей материальной базы высшего учебного заведения, наличие действенного учебно-методического обеспечения.

Ключевые слова: *этика, профессиональная этика, профессиональная этика управленцев учебных заведений, самостоятельная работа студентов, организация самостоятельной работы*

The necessity of improvement of organization of higher educational establishments students' self-dependent work is substantiated in this article. The possibilities of increasing of quality preparation of managers of educational establishments on conditions are determined on the example of course "Professional ethics of managers". There are examples of reproductive character tasks for fixing lecture material; reconstructive and variant character for seminar periods preparation; research (creative) character for seminar periods preparation and final control.

It is determined that the most meaningful factors of influence on a process of organization of students' self-dependent work are competence of professors and their high moral qualities, presence of the proper material base of higher educational establishment and effective educational and methodical maintenance.

Keywords: *ethics, professional ethics, professional ethics of managers of educational establishments, students' self-dependent work, organization of self-dependent work*

Актуальність. Постановка проблеми організації самостійної роботи магістрів в її загальному вигляді пов'язана із важливими науковими та практичними завданнями. Вивчення стану зазначеної проблеми з позицій загальнотеоретичного, науково-педагогічного та спеціального підходів показав недостатню вивченість її теоретико-методологічних і методичних основ, критеріїв-показників і рівнів ефективності організації самостійної роботи, механізму та шляхів її вдосконалення.

На сьогодні склалася певна невідповідність між соціальною значимістю організації самостійної роботи магістрів і рівнем теоретичного та практичного її вирішення.

Упродовж усього історичного шляху розвитку цивілізації до різних аспектів проблеми формування самостійності зверталися Епікур, Лукрецій, Аристотель, Спіноза, Г. Сковорода та інші відомі філософи-просвітителі. Не обходили увагою зазначену проблему й такі відомі українські педагоги, як Г. Ващенко, І. Огієнко, А. Макаренко, В. Сухомлинський.

Аналіз досліджень і публікацій останніх десятиріч, зокрема таких авторів як А. Алексюк, С. Амирова, Н. Булинський, З. Вітоліль, Л. Вяткін, навчання та виховання студентів, а також Л. Головка, Г. Железовський, В. Казаков, І. Клявінь, Г. Маховікова, І. Носаченко, Н. Сидорчук, М. Солдатенко, В. Хрипун, В. Яровий та інші, засвідчив, що в Україні накопичений певний досвід організації самостійної роботи студентів. Проте, незважаючи на неодноразові звернення науковців до різних аспектів окресленої проблеми, залишається невирішеною проблема організації самостійної роботи магістрів з курсу "Професійна етика управлінців" у вищих навчальних закладах України, які здійснюють професійну підготовку управлінців навчальних закладів.

Мета публікації – визначити роль самостійної роботи студентів з курсу "Професійна етика управлінців навчальних закладів" у професійній підготовці майбутніх управлінців навчальних закладів, подати зразки завдань для самостійного виконання їх студентами. Задля досягнення мети перед собою ми поставили такі **завдання**: обґрунтувати розподіл часу виділеного для самостійної

роботи студентів; на прикладі навчальної дисципліни “Професійна етика”; розробити завдання репродуктивного характеру для закріплення лекційного матеріалу; репродуктивного та реконструктивно-варіативного характеру для підготовки до семінарських занять; дослідницького (творчого) характеру для підготовки до семінарських занять і підсумкового контролю; визначити найбільш значущі фактори впливу на процес організації самостійної роботи студентів.

Курс “Професійна етика управлінців навчальних закладів” – має важливе значення у професійній підготовці магістрів спеціальності “Управління навчальним закладом”, оскільки сприяє засвоєнню майбутніми управлінцями навчальних закладів основних норм і правил етичної поведінки; дає змогу оцінити свій стан розвитку моральної свідомості і шляхом рефлексії відшукати нормативне в індивідуальному; аналізувати факти реального педагогічного процесу крізь призму морального вибору; допомагає формуванню в них позитивного ставлення до себе та інших учасників навчально-виховного процесу тощо. В умовах гуманізації освіти актуалізується проблема педагогічної етики управлінця як центральної у формуванні професійної компетентності керівника навчального закладу. Метою навчального курсу є – розкрити закономірності процесу формування професійної етики майбутніх управлінців навчальних закладів; завданнями – ознайомити з принципами, нормами та правилами професійної етики управлінця навчальним закладом; визначити професійно важливі якості управлінця, що мають моральну природу; сформулювати вміння оцінювати та самооцінювати майбутнім управлінцем навчальним закладом ступеня розвитку нормативного в індивідуальному плані; навчити визначати й аналізувати типові помилки педагогічної поведінки, пов’язаних із порушенням норм педагогічної моралі; розкрити особливості етичної поведінки управлінця тощо.

Теоретичний зміст навчального курсу не збігається з проблемами, які визначені дисциплінами психолого-педагогічного циклу і не повторює їх. Він поглиблює та розширює знання, котрими мають оволодівати студенти з базових курсів. Цей підхід, заснований на принципі компліментарності (додатковості), дає змогу вдосконалити рівень професійно-педагогічної підготовки майбутнього управлінця навчальним закладам.

Згідно кредитно-модульної системи навчання у вищих навчальних закладах, значна частина навчального матеріалу виноситься на самостійне опрацювання студентами й основним завданням викладача є не репродуктивне викладання набору готових знань, а організація активної самостійної роботи студентів.

Розуміння сутності терміну “організація” дало нам можливість сформулювати власне визначення поняття “організація самостійної роботи студентів”: це – система спільних дій викладача і студента, у процесі реалізації якої активну детермінуючу роль виконують студенти.

Аналіз наукових джерел дав можливість з’ясувати, що теоретики і практики самостійну роботу розглядають з позицій викладача, з позицій студента, з позицій управління та організації навчального процесу, а також як дидактичну проблему і як гносеологічне явище.

Самостійна робота студентів розглядається нами як така діяльність, що передбачає самодетермінованість, самомотивованість, самопрограмованість

студентів, реалізується у вигляді системи самостійних дій і зумовлена рівнем розвитку їх пізнавальних процесів та емоційно-вольової сфери.

Самостійна робота студентів є однією з форм, за допомогою якої здійснюється навчальний процес у вищих навчальних закладах [3], основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять [4]. Вона є необхідною складовою частиною навчально-виховного процесу, істотно впливає на його результативність та ефективність. Згідно Положення "Про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах", затвердженого наказом Міністерства освіти України від 2 червня 1993 р. № 161 "Навчальний час відведений для самостійної роботи студента, регламентується робочим навчальним планом і повинен становити не менше 1/3 та не більше 2/3 загального обсягу навчального часу студента, відведеного для вивчення конкретної дисципліни" [6].

Зміст самостійної роботи студента визначається: навчальною програмою дисципліни; методичними матеріалами та вказівками; завданнями розробленими викладачем.

Система навчально-методичних засобів, необхідних для самостійної роботи студента, включає: підручники; навчальні та методичні посібники; конспекти лекцій викладача; практикум тощо, а також відповідну наукову та фахову монографічну, науково-популярну і періодичну літературу.

Підвищення вимог до рівня сформованості в магістрів умінь самостійно працювати, набуваючи нові та поглиблюючи, розширюючи наявні знання, вимагає осучаснення змістових основ самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів з усіх предметів, які вивчаються, зокрема й із окресленого курсу. Курс "Професійна етика управлінців навчальних закладів" не є виключенням.

Викладач, як правило, не може регулювати сам процес самостійної роботи студентів, але він зобов'язаний допомогти правильно її організувати, насамперед забезпечити: планування самостійної роботи студентів (у робочій програмі навчальної дисципліни чітко спланувати види завдань для самостійної роботи студентів); формування у студентів потреби та мотивування їх до активної, творчої самостійної роботи (визначити засоби, завдяки яким викладач забезпечить ефективність окресленого процесу); контроль за виконанням завдань самостійної роботи (розробити і довести до відома студентів критерії оцінювання самостійної роботи студентів з чітко визначеними термінами її здачі).

Оскільки при вивченні навчального предмета студенту важливо не тільки засвоїти навчальний матеріал, а й оволодіти культурою розумової праці, досвідом творчої діяльності, автори [1, 210] виділяють уміння, які необхідні для опанування науковими знаннями: читання з різною метою (для засвоєння важливих деталей, для відповіді на запитання, для критичної оцінки, для розвитку словникового запасу, тощо); працювати з першоджерелами, користування книгою як знаряддям праці; шукати необхідну інформацію; користуватися довідником; конспектувати; складати картотеку і користуватися нею; будувати схему спостережень; вірно описувати процес, за яким здійснюється спостереження; виділяти головне; слухати, на слух виділяти головне; аргументовано висловлювати свою думку; коротко і стисло викладати свої і чужі думки; логічно мислити; систематизувати, класифікувати явища; бачити і розуміти причини і

наслідки процесу виникнення і розвитку того чи іншого явища; аналізувати факти, робити узагальнення і висновки; самостійно ставити задачі та інше.

Самостійна робота з курсу “Професійна етика управлінця” є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом, у час вільний від обов’язкових навчальних занять і творчим самовираження студентів, систематичною діяльністю студента вдома, в бібліотеці, у вищому навчальному закладі.

Практика переконливо свідчить, що на самостійну роботу студентів із зазначеної дисципліни доцільно залишати в межах 1/2 загального обсягу навчального часу, виділеного для її вивчення. Досвід викладання зазначеного вище курсу підтвердив доцільність такого розподілу, виділених для самостійної роботи годин: закріплення лекційного матеріалу – 30% часу; підготовка до семінарських занять – 30% часу; самостійна підготовка до заліку чи екзамену – 10% часу; виконання творчих завдань – 30% часу.

Розглянемо кожен із видів самостійної роботи студентів більш детально. Закріплення лекційного матеріалу передбачає: вивчення основної та додаткової літератури (підручники, посібники, монографії, дисертаційні роботи); опрацювання педагогічних праць просвітителів-педагогів минулого; законодавчі документи про освіту та школу; педагогічна преса, художньо-педагогічна література; твори образотворчого мистецтва та кінофільми педагогічного характеру).

Підготовка до семінарських занять передбачає самостійну підготовку студентів до дискусії з наперед визначених питань, до яких вони готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань. Теми семінарських занять, які передбачено з дисципліни, повідомляються студентам на першому занятті, щоб у них була змога спланувати свою роботу.

Семінарські заняття з курсу є природнім продовженням розгляду матеріалу раніше прочитаної лекції з дисципліни. Вони передбачають поглиблене вивчення окремих педагогічних проблем на основі самостійного опрацювання рекомендованих джерел. Підготовка до семінарських занять ґрунтується на самостійній роботі студентів із підручником, навчальним посібником, матеріалами хрестоматій, першоджерел. Готуючись до семінару студенти мають: працювати над повідомленнями з окремих питань; збирати певний фактичний матеріал; знайомитися з документами; виконувати типові та творчі завдання, запропоновані викладачем.

Форми проведення семінарів: заслуховування доповідей з їх подальшим обговоренням; розгорнута бесіда за планом викладача; семінари-дискусії та відкриті дискусії; спільне обговорення матеріалів зібраних творчими групами студентів.

Основоположними в організації семінарів є: принцип гуманізму; принцип варіативності; принцип проблемності; принцип цілісності; принцип компетентності.

Самостійна підготовка до заліку чи екзамену передбачає виконання розроблених і поданих у друкованих робочих зошитах завдань на закріплення матеріалу з предмету.

Ми поділяємо точку зору М. Г. Гарунова і П. І. Підкасистого [2; 5] і вважаємо, що з курсу, що розглядається, завдання самостійної роботи мають мати різний характер, а саме: репродуктивний (відтворення навчального матеріалу, міцність

засвоєння теоретичних положень); реконструктивно-варіативний (актуалізація, перенос знань, умінь і навичок і варіювання системи способів діяльності для розв'язання нових завдань або проблем); частково-пошукові; дослідницькі (творчі).

Наведемо приклад репродуктивного характеру для закріплення лекційного матеріалу з дисципліни “Професійна етика управлінців навчальних закладів”.

Завдання 1. Дайте визначення основних понять: професійна справедливість; професійна честь, професійний обов'язок; професійна совість; професійна етика.

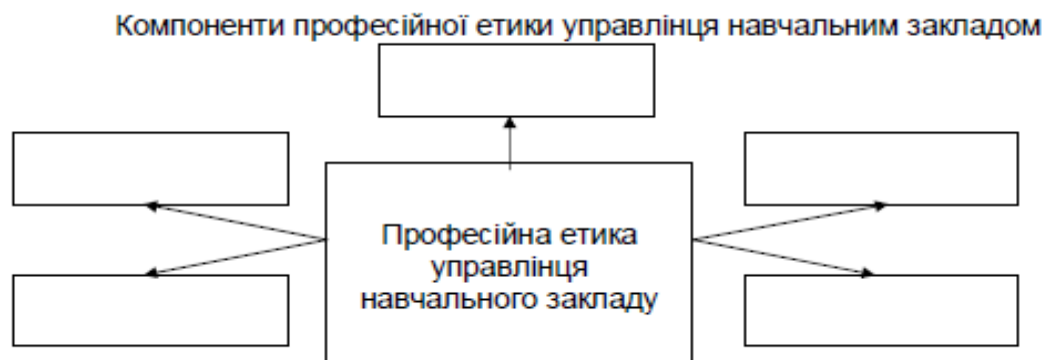
Завдання 2. Дайте короткі відповіді на запитання. На яких моральних постулатах базується професійна етика епохи Відродження та Нового часу? Що є предметом професійної етики? Що таке мораль, моральна свідомість, моральні почуття, моральна цінність, моральні переконання?

Завдання 3. Виберіть правильну відповідь

1. Етика – це наука про: а) суть і зміст моралі, про закони її виникнення, розвитку та функціонування; б) розвиток соціально-політичних і економічних відносин; в) виникнення суспільства; г) походження людини.

2. Тактовність – це: а) чуйність; б) розуміння; в) щирість; г) стиль поведінки людини.

Завдання 5. Заповніть вільні віконця схеми.

Завдання 4. Підготуйтеся до розгорнутої відповіді на запитання. Обґрунтуйте роль етичних знань у професійному становленні управлінця навчального закладу. Охарактеризуйте принципи формування етичної компетентності управлінців навчальних закладів. Розкрийте вплив особистісних якостей особистості на безконфліктність у професійній діяльності управлінців навчальних закладів.

Наведемо приклад репродуктивного та реконструктивно-варіативного характеру для підготовки до семінарських занять.

Завдання 1. Визначить передумови амбівалентності та внутрішньої суперечності формування етичної компетентності (нестійкість емоцій, невміння підпорядкувати їх волі, раціональним процесам; невизначеність, несталість мети, ціннісних орієнтирів, особистісних змістів, а отже і моральної свідомості; суперечливість, неузгодженість змістової (моральні принципи) і динамічної (емоції, воля) сторін мотивації).

Завдання 2. Охарактеризуйте комплексний характер факторів, які впливають на формування професійної етики управлінця навчальним закладом в залежності від статі, віку, професійної компетентності.

Завдання 3. На основі вивчення, аналізу кодексів професійної етики різних професій виявіть спільне та відмінне. Складіть кодекс професійної етики управлінців навчальних закладів.

Завдання 4. Доберіть висловлювання відомих людей, що стосуються професійної етики. Доберіть матеріали з наукових збірників, журналів та інших джерел, що доповнюють матеріали лекцій. Доберіть матеріали з періодичної преси, що засвідчують порушення управлінцями навчальних закладів професійної етики. Доберіть матеріали з періодичної преси, що засвідчують високий рівень сформованості професійної етики в реальних ситуаціях життя навчального закладу.

Завдання 5. Наведіть приклади помилкових дій управлінців навчальних закладів, що мають перцептивну природу. Наведіть приклади помилкових дій управлінців навчальних закладів, що пов'язані зі стереотипами мислення і поведінки управлінця. Дайте оцінку ситуацій, що потребують морального вибору з позиції визнання загальнолюдських етичних цінностей. Запропонуйте безконфліктне рішення в конфліктних ситуаціях (ситуації додаються).

Наведемо приклад дослідницького (творчого) характеру для підготовки до семінарських занять і підсумкового контролю.

Завдання 1. Проведіть аналіз творчості відомих філософів, педагогів-просвітителів щодо наявності в їх працях ідей формування професійної етики. Охарактеризуйте етичні погляди педагогів-гуманістів Я. Корчака, К. Ушинського, В. Сухомлинського, С. Русової та інших.

Завдання 2. Доберіть тести, які могли б допомогти визначити рівень сформованості професійної етики управлінців навчальних закладів.

Завдання 3. Розробіть програму тренінгу, що сприяв би формуванню професійної етики управлінців навчальних закладів.

Завдання 4. Укладіть словник понять професійної етики (кожне визначення має бути представлено не менше з трьох джерел).

Завдання 5. На основі аналізу рекомендованих джерел простежити еволюції розвитку етико-педагогічних ідей у працях вітчизняних і зарубіжних учених.

Завдання 6. Здійсніть порівняльний аналіз формування професійної етики управлінців навчальних закладів у системі освіти України та зарубіжних країн.

Простежте вплив факторів на корегування професійної етики управлінця навчальним закладом (психологічні й особистісні відмінності управлінців навчальними закладами, варіативність сфери етичних взаємин у діяльності та педагогічному спілкуванні, переважання особистісного над професійним, не збігання етичних норм професії управлінця навчального закладу з індивідуальними нормами та критеріями, низький морально-етичний рівень об'єктивних умов життя та ін.).

Запропонуйте об'єктивні критерії, суб'єктивні критерії, результативні критерії, професійні критерії, нормативні критерії, індивідуально-варіативні критерії, критерії існуючого рівня, прогностичні критерії, критерії професійної навченості, творчі критерії, критерії соціальної активності та

конкурентоспроможності професії в суспільстві, критерії професійної прихильності, якісні та кількісні критерії.

Визначте механізми впровадження етичних норм у ділову сферу керівника навчальним закладом.

Обґрунтуйте роль професійної етики управлінців навчальних закладів у реалізації основних прав і свобод дитини.

Сформулюйте поради викладачам вищих навчальних закладів щодо формування професійної етики управлінців навчальних закладів.

Наступним кроком дослідження було визначення найбільш значущих факторів впливу на процес організації самостійної роботи студентів. Проведений аналіз літератури дав можливість з'ясувати сутність поняття "фактор". Філософський словник дає таке визначення поняття "фактор" – умова, рушійна сила, причина будь-якого процесу" [7, 712]. Проведене опитування групи респондентів, до якої увійшли студенти магістратури, серед факторів, які впливають на організацію самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів, найбільш значущими визначили такі: професійна компетентність викладачів, високоморальність викладачів, наявність належної матеріальної бази вищого навчального закладу, наявність дійового навчально-методичного забезпечення.

Наступним етапом було проведення кореляційного аналізу зазначених факторів, які впливають на ефективність організації самостійної роботи студентів. Основними вимогами до застосування кореляційного аналізу є достатня кількість спостережень, сукупності факторних і результативних показників, а також їх кількісний вимір.

Головними завданнями кореляційного аналізу є: визначення форми зв'язку; вимірювання щільності (сили) зв'язку; виявлення впливу факторів на результативну ознаку.

У нашому випадку завдяки кореляційному аналізу є можливість глибше дослідити вплив факторів на організацію самостійної роботи студентів, виявити резерви підвищення ефективності самостійної роботи студентів. Все це позитивно позначається на результативності засвоєння навчального матеріалу.

Кожен фактор визначався за п'ятибальною оцінкою.

Надалі було проведено підрахунки математичних сподівань: фактор професійна компетентність викладачів – 3,82464; фактор наявність належної матеріальної бази вищого навчального закладу – 3,48519; фактор високоморальність викладачів – 3,39306; фактор наявність дійового навчально-методичного забезпечення – 3,67377; коефіцієнтів коваріації та кореляції.

У результаті проведеної роботи було з'ясовано: всі фактори слабо корелюють (узгоджуються) один з одним, коефіцієнти кореляції близькі до 0, тому фактори майже не залежні один від одного; подальші дослідження можуть збільшити кількість факторів, але не зможуть їх зменшити.

Корельованість з організацією самостійної роботи студентів факторів відбувається в такій послідовності фактор професійна компетентність викладачів; фактор наявність дійового навчально-методичного забезпечення; фактор наявність належної матеріальної бази вищого навчального закладу; фактор високоморальність викладачів.

Висновок. Самостійна робота студентів з курсу “Професійна етика” дає необмежені можливості студентам здобувати і засвоювати нові знання на основі самостійної класифікації явищ і подій, аналізу думок філософів, педагогів-просвітителів, поведінки управлінців у ситуацій реального життя навчального закладу. Напрямом подальшого дослідження може бути: застосування модульно-рейтингової оцінки знань з курсу “Професійна етика управлінців”.

Список використаних джерел

1. Балл Г. В. Гуманістичні засади педагогічної діяльності [Текст]: підручник / Г. В. Балл. – К.: Академія. – 1994. – 311 с.
2. Гарунов М. Г. Дидактичні основи організації самостійної роботи студентів на практичних заняттях [Текст]: / М. Г. Гарунов. – М.: МВСО СРСР, 1991. – 16 с.
3. Дидусь Н. И. Формирование самостоятельности как профессионального значимого качества личности будущего учителя. Дис. канд. пед. наук. – Одесса. –1987. – 157 с.
4. Лозниця В. С. Психологія і педагогіка: основні положення. Навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни. – К.: “ЕксОб”, 2000. – 304 с.
5. Підкасистий, І. Ф. Педагогічні технології [Текст]: навч. посібник / І. Ф. Прокопенко, В. І. Євдокимов; за заг. ред. І. Ф. Прокопенко. – Х.: Колегіум, 2006. – 224 с.]
6. [Про затвердження Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0173-93) Міносвіти; Наказ, Положення від 02.06.1993 № 161 <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0173-93>
7. Філософський словник / За ред. В. І. Шинкарука. – 2 вид., перероб. і доп. – К.: Голов. Ред. УРЕ, 1986. – 800 с.

Отримано 01.10.2013р.

УДК 378.147:159.955

Нагорна Г. О. °

Одеська національна музична академія ім. А. В. Нежданової, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії музики і композиції

ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО МИСЛЕННЯ ПЕДАГОГА-МУЗИКАНТА

У статті розкрито історико-теоретичні основи дослідження мислення особистості за допомогою аналізу літератури з проблеми його виникнення, розвитку і формування. Це дозволило зробити комплексне логіко-філософське і психолого-педагогічне обґрунтування структури мислення педагога-музиканта, формування якого є умовою досягнення професійної розумності особистості. У зв'язку з цим змінюється і вся система професійної підготовки студентів музичних вищих навчальних закладів, коли музична освіта розглядається як дослідження музичного мистецтва, дослідження музичного мистецтва – як самокритична діяльність студента, а педагог-музикант – як особистість, яка займає суб'єктну позицію і сама створює полісуб'єктні (діалогічні) відносини у ході взаємоспілкування.

Ключові слова: педагог-музикант, особистість, музичні вищі навчальні заклади, музична освіта